ZAMAN
20 EKİM 2006 CUMA SAYI:202
ZAMAN'LA BİRLİKTE SATILIR

ailem

Çocuğuma nasıl sınır koymalıyım?

- Erken teşhis hayat kurtarıyor
- Ergenlik süreci nasıl başlar?

ailem.zaman.com.tr





EDİTÖR

Uzun soluklu olabilme gayretindeyiz



İstikrarla devam etmek ve yeri gelince değişimi başarıyla yerine getirebilmek kadar zor bir durum yoktur. Ailem, 202 haftadır (ayrıca 12 sayı da Üç Aylar Rehberi var) kendini geliştirerek bugünlere gelen bir dergi olabilmenin sevincini yaşıyor.

Ailem'in ilk sayılarını yayınladığımız günlerde Ahmed Şahin hocamıza sık sık "Hocam dergimizi nasıl buluyorsunuz? Eksiklerimiz neler?" diye soruyorduk. O da bize "İyi gidiyorsunuz…" derdi. Biz, "Gün gelir nefesimiz tükenir, yeni bir şeyler koyamamaya başlarız, üretkenlikten uzaklaşırız, dergi kendini tekrar etmeye başlar." diye endişelerimizi aktarırdık. Sayılarımız 50'yi 100'ü geçti, biz yine Ahmed Şahin hocamıza sormaya devam ettik; o da "Çok iyi, tekrara düşmediniz." diye bize moral verirdi. Bugünlerde dört senemiz doluyor. Hep uzun soluklu olabilmenin gayreti içinde olduk. Yeni yöntem ve içerik arayışı da uzun soluklu olabilmenin bir gayreti. Dört yılın ardından Ailem'in bir aile okuluna dönüştüğü görüldü. Bunda "fayda"yı ve "kullanılır olmayı" ön plana almanın büyük etkisi vardı. Hep bir şeyler verebilmenin, bir şeylerden haberdar edebilmenin sancısının bir ürünü bu.

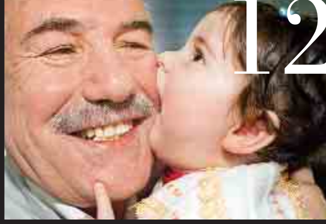
Okuyucumuz daha yeni sayılarımızı okumaya fırsat bulamadan, ardından gelecek sayıların hazırlıklarını tamamladık bile. Bu 500 bin adet basmanın ve yaşadığımız teknik sorunların bir sonucu. Daha güzel, daha iyi bir dergi için çabalar sürüyor. Bu hafta birçok ebeveynin yaşadığı bir sıkıntıya değiniyoruz, "Çocuğuma nasıl sınır koymalıyım?" Haftanın Tarihi Hikayesi'nde bu hafta Sokullu Mehmed Paşa var. Ergenlik, sağlık ve hikmet üzerine yazıları ilgiyle okuyacağınıza inanıyoruz.

Birçok okuyucumuz Dr. Can'ın vefatının ardından yeni doktorumuzun kim olacağını ve ne zaman başlayacağını soruyor. Ailem müdavimleri bir süre daha Dr. Mehmet Ayvacı'nın kaleme aldığı yazıları okuyacak. Ama bu yeni bir köşenin ve ismin olmayacağı anlamına da gelmiyor. Çünkü hazırlıklar, çalışmalar son sürat sürüyor. Hiçbir şeyin eksik olmaması için gayret gösteriliyor. Yakında sizleri yeni Dr. Can'ımızla tanıştırmak en büyük istek ve dileğimiz. Daha güzel günlerde buluşmak dileğiyle…

Serhat Şeftali
s.seftali@zaman.com.tr

ZAMAN

Feza Gazetecilik A.Ş. Adına İmtiyaz Sahibi Ali Akbulut, Genel Yayın Müdürü Ekrem Dumanlı
Yayın Danışmanı Hamdullah Öztürk Yayın Editörleri Serhat Şeftali, Mustafa Aydın, Şemsinur Özdemir
Görsel Yönetmen Fevzi Yazıcı Katkıda Bulunanlar Ali Demirel, Süleyman Sargın Tasarım Bedia Azak Kapak Fotoğrafı Rıdvan Yavuz
Sorumlu Müdür ve Yayın Sahibinin Temsilcisi Ali Odabaşı Reklam Satış Yöneticisi M.Süleyman Başaran s.basaran@zaman.com.tr
0212 454 82 25, Yayın Türü Yerel Süreli, Adres: Zaman Gazetesi 34194 Yenibosna/İSTANBUL Tel: 0 212 454 1 454 (pbx)
www.ailem.zaman.com.tr Öneri ve teklifleriniz için: ailem@zaman.com.tr Baskı: Feza Gazetecilik AŞ Tesisleri


08

12

14

24

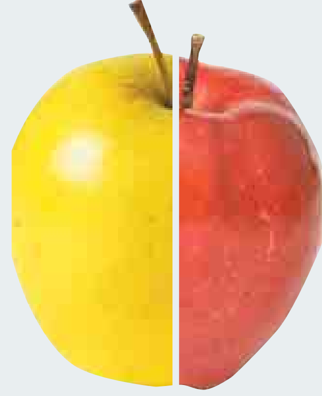
30

Cennet ve Cehennem'de aslolan niyettir

Yaşadığımız müddetçe, hatta ebediyen dünyada kalsaydık, yine imanımızdan dönmeyecek ve ebedi olarak Allah (cc)'a inanacaktık. İşte, Cennet ve Cehennem'e girmekte aslolan da bu niyettir. Zaten, Allah'ın Rasûlü (sas)de "Ameller niyetlere göredir." buyurmuyor mu? Herkes, niyetinin karşılığını görecektir. Niyetimiz ebedî iman çizgisinde kalmaksa, mükâfatımız da ona göre olacaktır. Ceza ve mükâfat, amelin cinsine göredir; ebedî imana ve ebedî iman niyetine ebedî Cennet. Bunun tam karşısında ebedî küfre ve ebedî küfür niyetine de ebedî Cehennem. Allah(cc) suretlerimize, şeklimize ve şu fâni dünyada maddemizle ne kadar süre kaldığımıza değil, taşıdığımız niyete, sahip olduğumuz azme, kalbimizdeki imana, bu imandaki devamlılık niyet ve düşüncemize bakar.

Niyet, yaşanan kısacak ömürde, imandaki sadâkat ve sebat düşüncesiyle, yaşanmasa da, yaşanmış gibi ebedlere kadar zamanları aydınlatan bir ışıktır. Buna karşılık, her şeyi karanlık gören, karanlık niyetli kâfirin de ebedî hayatı, Cehennem manasına kapkaradır. Çünkü kâfir, ebedî iman nurunu yakmamak, daha doğru bir deyişle, irâde düğmesini Allah(cc)'ın kalb sarayının iman âvizelerini yakmasına vesile kılmamak inat ve ısrarı içindedir ve milyonlarca yıl da yaşasa, bu inat, bu ısrarında devam edecek ve bir defa olsun o düğmeyi aydınlık yolunda kullanmak istemeyecektir. Böylece de kalbini, dünyâsını ve ebedî hayatını karartan kara niyetinin kurbanı olacaktır.

Ebede uzansın niyetleriniz, ebede uzansın da, ebedler size bağrını açsın.



Ebu Hanife'ye bir kadın elmayla soru sordu

Bir gün İmam-ı A'zam Ebu Hanif'e (ra), bir mecliste vaaz ederken yanına bir kadın gelir. Kadın, yanında getirdiği bir bıçak ile bir tarafı kırmızı diğer tarafı sarı olan bir elmayı Ebu Hanife'nin önüne bırakıp geri çekilir. Bir feraset âbidesi olan koca imam, elmayı bıçakla ortasından kestikten sonra elmanın içini kadına gösterip geri verir. Kadın gittikten sonra bu hadisenin izahını isteyen cemaate Ebu Hanife, şu cevabı verir: "Kadın bana bir tarafı kırmızı diğer tarafı sarı olan elmayı getirerek, kırmızı kanda mı yoksa sarı kanda mı hayızdan temiz olacağını sormak istedi. Ben de elmayı ikiye bölüp ona beyaz olan iç kısmını göstererek ancak akıntı beyazlaştığında temiz olabileceğini söylemek istedim."

Bu muhteşem tablo, ilim, edeb ve takva konusunda zirveyi tutmuş o yüce şahsiyetlerle bizim aramızdaki farkı gözler önüne seren ibret-âmiz bir misaldir. Onlar, ulaştıkları bu yüce makama, ilim, edeb ve takva hususunda gösterdikleri üstün performansla geldiler.

noble life®

SİHİRLİ KAPAKLAR

SAKLAMA KAPLARI

asil

www.noblelife.com.tr





Erken teşhis hayat kurtarıyor

PROF. DR. BAHATTİN ADAM
Konya Vakıf Hastanesi Başhekimi

Belirli yaşlarda yaptırılacak testler, hayat kurtarıyor ama bunu hangimiz yapıyoruz? İnsanlar arabasına verdiği önem kadar kendisine önem vermiyor. 'Yaşıma uygun testleri yaptırdığımda ya bir şey çıkarsa' diye korkuyor. Aslında bir şey çıkmasından, yani erkenden teşhis konulmasından değil de geç teşhis edilmesinden korkması gerekiyor.

Kabul etmek lazım ki sağlık kuruluşları da sağlık taraması, diğer ismiyle check-up, konusunda sorumlu davranmıyorlar. Bu işin suiistimal edilmeden yaş ve cinsiyete göre uluslararası standartların belirlediği testlerin seçilmesi gerekiyor, ne çok test ve ne de maliyeti düşürmek için, az test. Sağlığına zarar veren bir alışkanlığı (sigara, alkol, hareketsizlik) varsa, ailevi (yakın akrabada kalp hastalığı, kanser), mesleki (yönetici, kurşun, cıva ve diğer ağır metal işlerinde çalışanlar) ve çevresel (kanser ve kalp hastalıkları oranının yüksek olduğu bölgeler) risk faktörleri taşıyorsa check-up yaptırmaktan geri durmamalıdır. Yaş ve cinsiyete göre yaptırılması önerilen bazı önemli testler:

EFOR TESTİ: Erkeklerin kalp ve dolaşım sistemi hastalıklarına yakalanma riski, kadınlardan 4 kat fazla olduğu için, 40 yaşını geçen her erkeğin yılda bir kez kardiyolojik check-up'tan geçmesi gerekir.

KATETERSİZ KALP ANJİYOSU: Efor testi müspet çıkanlar, kalp hastalıkları açısından risk taşıyanlar, daha önce by-pas ameliyatı olanlar ve kalbi besleyen damarlarda stenti bulunanlar yılda en az bir kez bu testi yaptırmalıdır.

KAN TAHLİLLERİ: Düzenli olarak yaptırılan kan tahlilleri genel sağlık durumu hakkında bilgi verdiği için, herhangi bir şikâyeti olmasa da 35 yaşından itibaren 2 yılda bir, şikâyeti varsa veya risk grubuna giriyorsa yılda en az bir kez kan tahlili yaptırmasında yarar var. Kan tahlili ile kalp hastalıkları riski, karaciğer ve böbrek fonksiyonları, prostat ve diğer kanserin erken teşhisi ve diğer birçok rahatsızlık hakkında bilgi edinme imkanı vardır.

KOLONOSKOPİ: En sık görülen kanser türleri arasında 3. sırada yer alan kolon (kalın bağırsak) kanseri, özellikle 50 yaş ve üzerindekileri tehdit ediyor. Ailede kolon kanseri varsa daha erken yaşlardan başlayarak yılda bir kez kolonoskopi önerilmektedir.

MAMOGRAFİ: Erken tanıyla ölümcül bir hastalık olmaktan çıkan meme kanserine karşı kadınların 20 yaşından sonra her iki memesini de ayda bir kez elle kontrol etmesi, 2-3 yılda bir doktor muayenesinden geçmesi tavsiye ediliyor.

PAP SMEAR TESTİ: Rahim ağzı kanserine karşı 18 yaşını aşan ve aktif cinsel yaşamı olan her kadının yılda bir kez düzenli olarak pap smear testi yaptırması oldukça yararlı olacaktır.

FOTOĞRAF: AYNUR KARAGÖL



Yalnız kalmayıp, mutlaka iyi arkadaşlar edinmeli

İnsan, yalnız kalmaktan kaçmalıdır; çünkü yalnızlık kötü düşüncelerin insan ruhunu sarmasına yol açar. İki kişi olmada da aynı tehlikeler bahis mevzûu olabilir; çünkü iki kişinin bir fenalık ve kötülük üzerinde anlaşması, zayıf bir ihtimal de olsa mümkündür. Üç kişinin-se fenalıklarda anlaşıp bir araya gelmesi zordur. Bu hakikata parmak basan Efendimiz, "İki kişi de şeytandır; üç kişi ise cemaattir." buyururlar. Üç kişi, bir cemaat teşkil eder ve şeytanın insana nüfuz edeceği delikleri, çok daha küçültmüş olurlar. İster evli, ister bekâr olalım, evde, mektepte, işyerinde, sokakta ve çarşıda bizi aralarına alıp, üzerimize kanatlarını gerecek, duygu ve düşüncelerimizi şeytânî esintilerden koruyacak ruh ve irade insanı arkadaşlara ihtiyacımızın varlığı ortadadır.

FOTOĞRAF: ONUR ÇOBAN

Zor zamanlarda insan olmak

İnsanların ağırlıkları ve mukavemet güçleri fırtınalarda belli olur. Bazen dev gibi görünen insanlar, küçük fırtınalarda yerle bir olabilir. Bu yüzden Allah'tan mukavemet istemek ve "Rabbena la tuziğ kulûbena - Rabbimiz! Kalblerimizi kaydırma!" duasını da dilden hiç düşürmemek lazımdır.

Þuurlu okumak için çabalamalýyýz

Şuursuzca okunan Kur'an-ı Kerim ve zikr-i ilahi her ne kadar matlup değilse de, yine de insan, bunlardan mutlaka istifade eder. ümit edilir ki, bu şekildeki okumalar dahi tıpkı yağmur taneleri gibi, toprağın bağrındaki tohumların uyarılmasına vesile olur. Ne var ki, bize düşen vazife, bunlardan daha derince istifade edebilmektir. Daha derin mülahazalara açılabilmek için insanın kendini biraz zorlaması lazımdır. Her kelime ve ifadeyi, bir idrak ve şuur içinde, kalbin tâ derinliklerine kadar indirmek gerekir. Böyle şuurluca bir kıraat ve zikir biri bin yapar.



Çocukların ergenliğe adım atmaları utanılacak bir durum değildir. Önemli olan bu geçiş dönemini sağlıklı bir şekilde geçirebilmektir. Gençlerin yaşayacaklarını bilmeleri onları rahatlatacaktır.

Ergenlik süreci nasıl başlar?

PSİKOLOG YASEMİN YALÇIN AKTOSUN

Erkek ergen bir anda babasıyla aynı ayakkabıyı giyebildiğini fark etmiş ve ayaklarının bu denli büyümesi aslında hoşuna gitmişti. Ailesi ona her fırsatta takılıyor ve bu değişimin farkında olduklarını hissettiriyorlardı.

- "Oooooo artık bir ayakkabı ile iki kişiyi idare edebiliriz, ayakkabı değil de sanki kedi yatağı…" Genç erkek bu takılmalara bir yandan kızıyor, bir yandan utanıyor ve bir yandan da bu değişimin bir an önce tamamlanmasını temenni ediyordu. Daha ne gibi değişimler yaşayacağını bilemiyor ve merak ediyordu... Ergen kız ise sürekli aynanın karşısında zaman geçiriyor ve suratındaki sivilcelerini nasıl yok edebileceğini düşünüyordu:

- "İyice çirkinleştim. Bu halde insan içine nasıl çıkacağım." diye söyleniyor. Sürekli olarak vücudunu saklamak için farklı kıyafetler giymeye çalışıyordu. Ne zaman bitecek bu süreç?



BEDENİM DEĞİŞİYOR

Çocuklukta büyüme baş ile başlar ve başa yakın organların sırasıyla büyümesi şeklinde devam eder. Ergenlikte ise önce eller ve ayaklar büyür. Hatta öyle ki ergenlikte giyilen bir ayakkabı yetişkinlik döneminde giyilen ile neredeyse aynıdır. Büyüme olayı tamamlanıncaya kadar ergen vücudundaki organların büyümesi biraz orantısız görülebilir. Mesela kolların başlangıçta vücuda göre daha uzun olduğu, yüzde burnun ve çenenin daha büyük oluşu oldukça normaldir.

ERGENLİKTE CİNSEL DEĞİŞİM

Ergende bedensel büyüme ile birlikte cinsel gelişim de başlar. Cinsel gelişim dönemi başlangıçta cinselliğe ve karşı cinse duyulan ilgi ile başlar. Sonrasında ergenliğe geçişi ilk ifade eden şey kızlar için adet kanamasının başlaması erkekler için ise spermlerin üretilmeye başlamasıdır. Bunun dışında vücudun belli bölgelerindeki büyümeler, sesin kalınlaşması, erkeklerde yüzde bıyık ve sakalların çıkması, vücutta kıllanma, yüzde sivilcelerin çıkması vs. gibi birtakım değişimler de cinsel gelişim süreçleri içinde ele alınır.

Ergen neler hisseder?

- Genellikle kızlarda başlangıçta utanma davranışının hakim olduğu görülür. Yaşadıkları adet kanaması olayını çok fazla paylaşmak istemeyebilirler.
- Erkeklerin kalınlaşan ses tonlarını başlangıçta ayarlamaları zordur.
- Ergenlik dönemi karşı cinse karşı ilgi duyulmaya başlanan bir dönemdir.
- Ergen bedenindeki değişimlerden memnun değilse mesela kendisini şişman hissediyorsa veya boyunun kısa olduğunu düşünüyorsa sosyal ortamlara girmek istemeyebilir. Arkadaş gruplarından çekilebilir.
- Genellikle erkek ergenler sakal tıraşı olmaktan zevk alabilir ve bu nedenle sık sık traş olma girişimlerinde bulunurlar.

Ailelere düşen görevler

- Unutmayın bu dönemde çocuğunuzun en önemli yardımcısı siz olmalısınız. Kendisini bekleyen değişim ve gelişim aşamaları hakkında önceden kendisini bilgilendirmelisiniz.
- Çocuğunuzu bilgilendirirken utanma davranışı içinde olmamalı, rahat tepkiler vermelisiniz.
- Ergenliğin özel ve güzelliğinden bahsetmelisiniz.
- Kendinize ait birtakım deneyimleri paylaşmanız aranızdaki bağı kuvvetlendirmeniz açısından önem arz eder.
- Kendisiyle ilgili birtakım alışverişler yaparken büyüme süreçlerini dikkate almalı, rahatsız olacağı kılık kıyafetlerden kaçınmalısınız.
- Sizinle her zaman konuşabilmesi için rahat bir zemin oluşturmalısınız.


FOTOĞRAF: AFP

Ergenlere özel / Dolu dolu yaşamaya çalışın

Ergenlik döneminde ilk etapta vücudunu her an faklı oyunların oynandığı bir tiyatro sahnesine benzetebiliriz. Bu sahneden her geçen gün yeni bir oyunu görmen çok normal. Bir gün bıyıklarını fark edecek, diğer gün ayaklarının çok hızlı büyüdüğünü görecesin. Unutma bütün bunları her birey yaşadı. Hem bütün bunları fark etmen vücudunu ve sana verilen nimetleri fark etmen açısında oldukça önemli. Sabırlı olmalı ve bütün bunları yaşadığın için kendini kötü hissetmemelisin. Tek dikkat etmen gereken başına gelecekleri önceden bilebilmek adına doğru kaynaklardan istifade etmek, sorular için ailene başvurmak. Ergenliği dolu dolu yaşaman duasıyla...


FOTOĞRAF: İBRAHİM USTA


FOTOĞRAF: RAŞİT AYDOĞAN

Bayramda sevinç ve hüzün iç içe

MUSTAFA AYDIN

Bir ay boyunca Rabb'iyle arasındaki bağı olabildiğince sağlam tutmuş, mukabeleler, oruçlar ve salavatlarla belli bir seviyeye gelmiş, Kadir'le zirvelerin zirvesine çıkmışken bayrama kavuşuvermek, içinde hem tarifsiz sevinci, hem de hüznü barındırıyor.

Sevinç var: Çünkü bir aylık zorlu maraton geride bırakılmış. Bayrama inşallah sağlık ve sıhhatle kavuşuyoruz. Rabbimiz'in bize "bayram" olarak tayin ettiği günleri fırsat bilip, küs ve kırgın olduklarımızla barışabileceğiz. Bayramı fırsat bilip onlarla da sıla-i rahmi gerçekleştirebileceğiz.

Hüzün var: Çünkü, teravihler, mukabeleler geride kalıyor, sahur mahmurlukları tatlı bir hatıraya dönüşüyor, bir daha görüp göremeyeceğimizi bilemeyeceğimiz bereketli Ramazan ayı geride kalıyor.

Mübarek ay içinde kaybettiklerimize, okuduklarımızı hediye ediyoruz. Rabbimiz'den hem bizim, hem de onlar için mağfiret diliyoruz. Bayramda oruç gönüllü insanlar, sadece kendisini değil, bütün İslam alemini düşünerek dua ediyor. Evveli rahmet, ortası mağfiret, sonu da cehennemden azatlık olan Ramazan'a bir daha ve bu kez huzur ve sükûn içinde kavuşmayı umuyoruz.

Ramazan geride kalıyor. Bir daha görüp göremeyeceğimiz belli değil. Ona "elveda" demenin hüznünü, bereketle gelen bayramın neş'esi dağıtıyor.

BAYRAM GELMİŞ ÂLEME

Ehli imanın güzel amelleri âlemi dolduran canlı cansız tüm varlıkları sevindirdiği gibi, bayramlarımız da onlar için büyük bir neşe kaynağı oluyor. Dünya ve ötelere ait güzellikler birbiri içinde kaynaşıyor. İnsanların bütün bir Ramazan boyu değişik ibadetlerle adeta melekleştiği, meleklerin bu benzerliğe gıpta ederek arşa kadar bizim için af ve mağfiret dualarıyla Rablerine iltica ettikleri ay bitiyor, onu yine bereketlerle dolu bayram günleri takip ediyor.

BAYRAMLIKLARINIZ HAZIR MI?

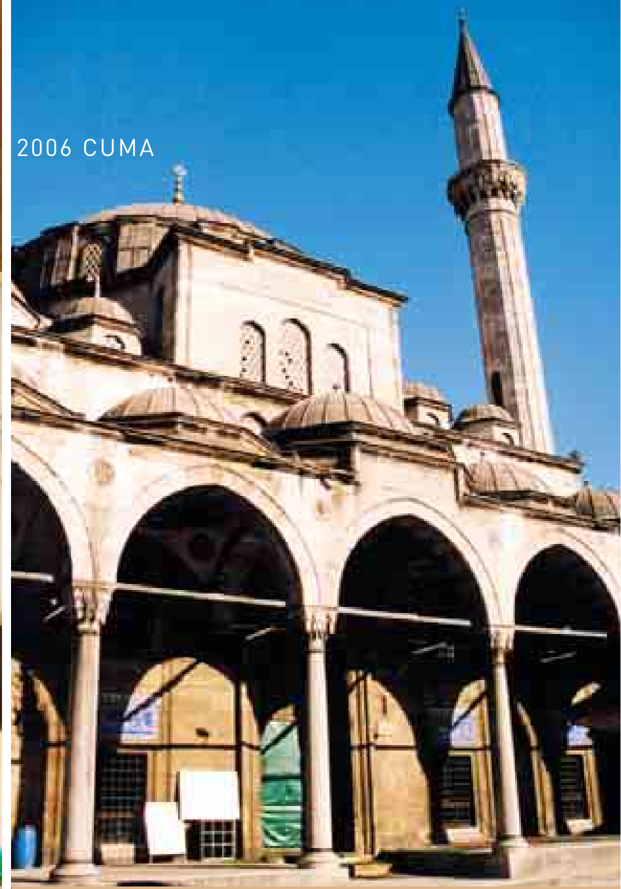
Yeni yeni, cicili bicili ayakkabılardan, takım elbiselerden söz etmiyorum. Asık suratlarımızı kuru temizlemeciye verdik mi? ki, ütülesin de elimize şirin bir "güler yüz" geçsin. İyice acıya kaçan "dilimizi" tatlıcıya bırakıp, "tat"landırdık mı? Buz dolabına dönmüş gönlümüzün fişini çekip, içinizi ilahi terennümlerle ısıttınız mı? "Ben bunların hepsini Ramazan vesilesiyle çoktan yaptım! Bayramda bir güler yüz, bir tatlı dilin ne gibi hayırlara vesile olacağını zaten biliyorum." diyorsanız ne mutlu size. Gönlümüz her günün bayram sevinciyle dolmasını ister. Sevinçlerin ve hatta üzüntülerin de samimiyetle paylaşıldığı her gün aslında "bayram" gibidir. Çünkü "kalp birliği" yoksa "bayram birliği" olması bir şeyi değiştirmez.








Eyüp Camii'nin çevresinde bulunan Sokullu Mehmet Paşa türbesi.


Eminönüdeki Sokullu Mehmet Paşa Camii.

Nereden nereye?
Sokullu Mehmet Paşa

HAZIRLAYANLAR: HASAN AHMET GÖKÇE, HASAN CANDAN, ERSİN OSMAN SÖĞÜTLÜ

Sokullu Mehmet Paşa, gerek askerî gerekse siyasi dehasıyla hem Osmanlı döneminde hem de Osmanlı'dan bu yana kendisinden bahsettirmeyi başarabilmiş nadir devlet adamlarındandır. Daha küçücük bir çocukken Balkanlar'dan getirilmiş, devşirilerek okutulmuş şanslı bir şahsiyetti. Bu yönüyle bir bakıma geleceğini garanti altına almış, devlet kademesinde yükselme ihtimaliyle de itibar kapısını aralamıştı.

Yavuz Sultan Selim'in padişahlığının son yıllarında Edirne'ye getirilen bu şanslı çocuk, Bosna'nın Sokoloviç kasabasındandı. Zekâsıyla hocalarının dikkatini çekmiş, çok kısa bir sürede herkesin takdirini kazanmıştı. Neredeyse bütün hocaları kendisiyle özel olarak ilgileniyordu. İlmi mevzularda eğitilmeye çalışılan bu çocuk kendisini iyi bir asker olarak da yetiştirme gayretindeydi. Bu sahada da kendisini ispatlayan zeki gence hemen her ay farklı görevler veriliyordu. Bir süre sonra da donanmaya alındı. Lâkin bir acemi oğlan olarak değil, Kaptan-ı Derya Sokullu Mehmet Paşa olarak.


Hataydaki Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi.

FOTOĞRAFLAR: İBRAHİM USTA, ZAMAN ARŞİV

KUR'AN İKLİMİNDE BİR HAYAT

Sokullu Mehmet Paşa, siyasi kişiliğinin yanında insanî vasıfları ve İslâmî kimliğiyle de takdir gören mümtaz bir kişilikti. Ömrünün son demlerinde At Meydanı'nın hemen yanındaki konağında oturuyor, İstanbul semalarında okunan ezanları dinledikten sonra, Ayasofya'ya namaz kılmaya gidiyordu. Sokullu Mehmet Paşa, dini bütün bir kişiydi. Nafile ibadetlerini hiç aksatmaz, hemen her gece teheccüt namazına kalkar, sonrasında da yatmayarak Kur'an-ı Kerim okurdu. Bunun ardından da yardımcısı ona tarih kitabı okur, Sokullu da sessizce onu dinlerdi.

Yine böyle bir gecede Sokullu Mehmet Paşa teheccüde kalkmış, Kur'an-ı Kerim okumuştu. Sıra mutat olduğu üzere tarih okumaya gelmişti. O gün okunan eser Osmanlı Devleti'nin 3. padişahı Birinci Murat hakkındaydı. Kıssanın sonunda bahis, Birinci Murat'ın savaş meydanında kendisinden su isteyen Sırplı bir asker tarafından şehit edilmesine gelmişti. Sözün bittiği yerde Sokullu'nun gözleri yaş içinde kalmış, ağlıyordu. Bu hâlde ellerini gökyüzüne kaldıran Sokullu, Allah'tan Birinci Murat gibi güzel bir ölüm diledi.



Osmanlı Devleti'nde adından bahsettiren nadir devlet adamlarından biridir; Sokullu Mehmet Paşa. Kosova Savaşı'nda tıpkı 1. Murad gibi şehid edilmiştir. Kendi adını taşıyan camisi Eminönü'dedir.

KABUL EDİLEN DUA

Aynı günün sabahı, Sokullu'nun konak kapısı içeriye girmek isteyen bir meczubun sesiyle titredi. Sokullu'nun emriyle içeri alınan meczup, kapının eşiğinde durdu. Sanki içeriye buyur edilmesini bekler gibi bir hâli vardı. Sokullu Mehmet Paşa meczubu görünce gülümsedi. "Gel bakalım koca deli, dedi. Kaç gündür nerelerdeydin? Aç mısın, açıkta mısın?" Sokullu, bu cümlelerin ardından elini kesesine attı. Tam içinden birkaç gümüş akçe alıyordu ki, Sokullu'nun yanına sokulan meczup kendisinden beklenmedik bir hızla belinden çıkarttığı hançerini Sokullu Mehmet Paşa'nın böğrüne sapladı.

Herkes ne yapacağını şaşırmış beklerken Sokullu Mehmet Paşa, çevresindekilere sakin olmaları gerektiğini söylüyordu. Yanındakiler Sokullu'nun bu hâline bir anlam veremiyorlardı. Lâkin o, bu şahadetin dün gece yaptığı ihlâslı duanın bir neticesi olduğunu anlamakta gecikmemişti. Onu Bosna'nın küçük bir kasabasından alıp kendi rızası istikametinde görevlendiren yüce Allah, kulunun şahadet dileğini kabul etmiş ve yüzlerce yıl önce Kosova Savaşı'nda milletinin imanını selamette görmek için çalışan Birinci Murat gibi şehit edilmişti.

Kur'an-ı Kerim'de, pek çok hayrın vesilesi olduğu vurgulanan "hikmet" kavramı hangi manaları ifade etmektedir? Hikmet açısından iman ve Kur'an hizmeti ne demektir?

Hikmet açısından iman **ve Kur'an hizmeti ne demektir?**

Kur'an-ı Kerim'de, hikmet kelimesiyle genel olarak, nasihat ve öğüt, ilim ve irfan, vahiy ve peygamberlik, Kur'an'ın incelikleri ve İlâhî sırlar kastedilmiştir.

Hayatı, sünnet programlı götürmeye çalışmak.. iyiliklerde dahi olsa aşırılığa kaçmayıp dinin, her şart altında yaşanılırlığı düşüncesine uygun davranmak.. ifrat ve tefrite girmeden her şeyin hakkını verip itidali korumak.. da hikmetin çerçevesine dahildir.

Nitekim, akıl gücünün vasat (itidâl) mertebesi, hikmet tabiriyle ifade edilegelmiştir. Kuvve-i akliye'nin ifrat (aşırı) hâline, hakkı bâtıl, bâtılı hak gösterme manasında "cerbeze"; tefrit durumuna, hiçbir şeyi doğru dürüst anlayamama, en basit şeyleri dahi idrak edememe anlamında "gabâvet" ve "hamâkat"; mûtedil olanına da, eşya ve hadiseleri güzelce değerlendirip, lehte ve aleyhte olması muhtemel bulunan şeyleri birbirinden ayırabilme keyfiyetinin unvanı olarak "hikmet" denmektedir.

Ayrıca, meselenin, hem nazarî hem de amelî yanlarını ihtiva edecek şekilde hikmeti, "hayırhahlık" olarak tarif etmek de mümkündür. "İnsanları Rabbin yoluna hikmet ve mev'ize-i hasene ile davet et!.." (Nahl, 16/125) meâlindeki âyet de bu anlamdaki hikmeti hatırlatır. Evet, gönlünden diline hikmet akan bir insan, kimsenin dikkatini çekmeyen incelikleri görür, başkalarının sezemediği hakikatleri dile getirir ve kimsenin söylemediği sözleri söyler. Söyler ve dudaklarından dökülen herbir cümle bir muhtacın derdine derman olur.

İslâm âlimleri, hikmetle alakalı çok farklı tarifler yapmışlardır. Aslında, bu tariflerin herbiriyle hikmetin bir yanını dile getirmişlerdir. Fakat, çoğunluk itibarıyla, hikmeti "faydalı ilim ve salih amel beraberliği" şeklinde yorumlamışlardır.


FOTOĞRAF: KÜRŞAT BAYHAN

Hikmete üç yolla ulaşmalı

1) ISLAHÇI OLMAK İLK DÜSTUR

Kötülükleri gidermenin ve iyilikleri elde etmenin söz konusu olduğu her işte hikmet manası vardır. İnsanlık için fayda getirecek faaliyetlerde bulunmak, bozulanı onarmak, yıkılanı tutup kaldırmak, hep ıslahçı olmak ve her şeyin yaratılış gayesine uygun şekilde devamını sağlamak hikmetin önemli bir derinliğini teşkil eder. İşte, iman hizmeti ilk günden itibaren hep bu çizgide olmuştur.

2) ÇAĞI OKUMAK VE METODU BİLMEK

Islahçı olmak, Kur'an talebesinin şiarı ve vazifesidir; fakat, en az bu vazife kadar onu eda ederken uygulanacak metodların ve öncelikli olarak ele alınacak meselelerin tespiti de ehemmiyetlidir. İşte, bu noktada işin içine çağı çok iyi okuma mevzuu girer. Çağı iyi okumak, tekvinî emirleri okumaktan daha farklı bir konudur. Bu konu, değişik toplumları yeterince tanımakla, yeryüzüne hâkim milletlerin planlarını gayet iyi bilmekle, dönemin fen ve tekniğini hayır istikametinde kullanabilme istidadına sahip olmakla ve asrın hastalıklarını tam olarak teşhis edip onlara uygun tedavi çareleri geliştirmekle alakalı bir husustur.

Bugünü değerlendirmek ve aydınlık yarınlara ulaşmak isteyenler, mutlaka zamanın gerçekleri ve hayatın çağlayanları ile kendi irade, sa'y ve gayretleri arasındaki âhengi yakalamak mecburiyetindedirler. Aksine, kâinattaki umûmî cereyana karşı direnmeleri, onların mahvolup gitmelerine netice verir. Dünya başını almış bir yerlere giderken, bir toplumun kendi dar kabuğuna çekilip inzivâya dalması kendi idam fermanını imzalaması demektir. Bu açıdan da, hayatını iman hizmetine adamış insanlar, içinde bulundukları çağın şartlarını çok iyi bilmeli; bu asrın vâridat, mana ve yorumlarıyla mutlaka tanışmalı, barışmalı ve uzlaşmalıdırlar.

3) BÜTÜNCÜL BAKMA, ACELE ETMEME

Teşhisi yapılan hastalıkları tedavi ederken şartları ve konjonktürü nazarı itibara alma, üslubunu güzelce belirleme, mebde ve müntehâya bütüncül bir nazarla bakma ve asla acelecilik yapmama gibi hususlar takip eder. Her şeyden önce hep hatırda tutulmalıdır ki, iman hizmeti insana yapılan bir yatırımdır ve böyle bir yatırımın geriye dönmesi belki bir asır alır.



“Fecr Sadýk”ta yetiþen ‘Muteber ablanın kızları’ yeni nesillere ýþýk daðýtýyor

ŞEMSİNUR ÖZDEMİR

Gaziantep’te geniş yapılı Fecri Sadık apartmanının yüksek duvarlarla çevrili, yemyeşil ağaçlar ve rengarenk çiçeklerle bezenmiş bahçesindeyiz. Serin gölgelere kurulu masalarda ağır başlı, şık ve temiz giyimli, her daim güler yüzlü genç kızlar oturuyor. Kimi sohbet ediyor, kimi kitap okuyor. İlk başta her tarafa hakim olan sakin hava birden değişirken içeriden neşeli ama saygılı, telaşlı ama gürültüsüz sesler gelmeye başlıyor. “Kardeşlerin imtihanı bitti, şimdi yemek vakti. Sofra kuruluyor.” diye açıklıyor yeni durumu Semanur. O da Muteber ablanın kızlarından biri. “Muteber abla annemiz gibidir aslında.” derken farklı bir saygı edasıyla bakıyor karşımdaki hanıma. 65 yaşı hiç yakıştıramadığımız Muteber abla, ömrünü genç kızları her anlamda eğitmeye adamış, bu uğurda eşiyle birlikte ‘vakıf’ gibi çalışmış, gençlerin arasında durdukça ruhunu genç tutmayı başarmış bir hizmet insanı. Bediüzzaman Said Nursi’nin geçen yıl vefat eden talebesi Nazım Gökçek’in eşi olan Muteber abla ile 50 yılı aşkın süredir elinden geçen yüzlerce genç kızı nasıl yetiştirdiğini konuştuk. Eşten öte ‘dava arkadaşı’ olarak gördüğü Nazım Gökçek ile birlikte evlerini genç kızlara açıp onlara yardım eden Muteber abla, son nefesine kadar burada çalışmak ve yardımda bulunmak için dua ediyor.



Gaziantep’te kendini genç kızları eğitmeye adayan, bunun için evini genç kızlara açan Muteber Gökçek, eşi Nazım Gökçek ile girdiği bu yolda artık ‘kızlarıyla’ birlikte yürüyor.

Aslen Malatyalı olan Muteber ablanın baba evi Risale-i Nur talebelerinin sürekli uğradığı yerlerden biridir. İlkokula bile gitmemişken, sonradan okuma-yazmayı öğrenen Muteber abla, Risale okumanın yanı

FOTOĞRAFLAR: ŞEMSİNUR ÖZDEMİR



Genç kızlar Muteber Hanım'ın can dostu olmuşlar. "Onlar olmasa canım sıkılır" diyor Muteber Hanım.

sıra annesi ve kız kardeşiyle birlikte çoğu zaman bu misafirlere hizmet etmektedir. Erkek kardeşi Gaziantep İmam Hatip Lisesi'nde okuduğu için bir gün Üstad'ın talebelerinden Mustafa Sungur "Sen niye burada duruyorsun? Antep'e gel, orada kız öğrenciler için bir dershane açalım." der. Babası da "Herkesin oğlu vakıfsa benim de kızım vakıf olsun." diyerek destekler bu düşünceyi. Muteber abla 8 sene boyunca Antep'te bir evde kız öğrencilerle birlikte yaşar. Kur'an, hadis, tefsir okumalarının yanı sıra çevrelerine iman hakikatlerini duyurmak için çalışırlar.

Aynı sıralarda Nazım Gökçek ağabey de kendini vakfetmiş, öğrencilerle birlikte çalışmaktadır. Eğitim hayatı boyunca çok başarılı, zeki bir öğrenci olan Nazım Gökçek, Risale-i Nur eserlerini ortaokulda tanır. O andan itibaren çevresine burada okuduğu iman hakikatlerini anlatmayı görev bilir. Lise 1'den sonra bir rüya üzerine okulu bırakır; ailesinin ve ağabeylerinin karşı çıkmasına rağmen kararından dönmeyip tüm vaktini okuyup anlatmakla geçirmeyi gaye edinir. Bediüzzaman'a bir mektup yazıp kendisinin talebeliğe kabulünü ister. Üstad da onu son talebesi ve manevi evladı olarak kabul ettiğini bildirir. Zübeyir Gündüzalp'e Risale-i Nur eserlerini dağıtma işinde yardımcı olur. Avukat Bekir Berk'in de sağ kolu olur. Nur talebelerinin yargılandığı mahkemelere beraber giderler.

Kızları eğitmek için gönlünü veriyor

Nazım Gökçek ile Muteber abla, bir ömür bekar kalmaya karar vermiş olmalarına rağmen Mustafa Sungur'un tavsiyesi ile evlenmeye razı olurlar. Ancak, 'eş'ten ziyade 'dava arkadaşı' olmak için kendi aralarında karar verirler. Evli olmalarına rağmen günlerinin çoğunu koşuşturma içinde geçirir; davadan alıkoyacağı, öğrencilere duydukları şefkat hislerini azaltacağı düşüncesiyle çocuk sahibi olmaktan da uzak dururlar. Evlerinde doğru dürüst eşya bile yoktur. Çünkü ikisinin de dünyası öğrencilerden ibarettir. Kız öğrencilere ait daha geniş bir mekana ihtiyaç duyulunca ailelerinin de desteğiyle Fecri Sadık apartmanını yaptırıp, kendilerine ait bir odanın haricinde tamamını öğrencilere açarlar. Nazım ağabeyle anlaşmazlıklarının bile görev düşüncesiyle olduğunu belirten Muteber abla, ilişkilerini şöyle anlatıyor: "Dünyadaki her şeye gözlerimiz kör gibiydi. Sürekli talebelerin gelişi, gidişi, okunacak kitaplar, ihtiyaçları, borçları hakkında konuşuyorduk. Hacca gittik de bir ay borç konuşmadan geçirmiş olduk. Kalp hastalığının sebebi de yaşadığı stresti. Çok hassas bir insandı. Kimseyi incitmez, kendi üzülür, fedakârlık yapardı. Ne zaman kalkıp yattığını bilmezdim. Ben öğrencilerin ihtiyaçlarıyla ilgilenirken yorulurdum, beni yatırır; ama kendisi yatmazdı. Son on yılında hastalığın da tesiriyle gece uykusu tamamen bitmişti. Tüm vaktini okuyarak geçirirdi. Tartışmalarımız sadece bu yöndeydi. Mesela, bu evi yaparken ben büyük olmasını istiyordum, o bu kadarına gerek görmüyordu. Şimdi sığmıyoruz bile. Bir çocuğun canı sıkılsa veya dersini yapamasa sabaha kadar onunla ilgili ne yapmamız gerektiğini düşünürdük. Birini üzgün görse uykusu kaçardı. 'Bu çocuklar bizim dua fabrikamız.' derdi."

'BENİM HAYATIM BU ÇOCUKLAR'

Nazım Gökçek'in vefatından sonra Muteber abla evinde öğrencileri ağırlamaya devam ediyor. İsteyen genç kızların yemek, dikiş,ehliyet kursuna gitmesine yardımcı oluyor. Liseyi ve üniversiteyi dışardan bitirmek için çalışanlara da yardım ediyor. Burada yetişen genç hanımlar, gittikleri yerlerde benzer eğitim faaliyetlerini tek başına yürütebilecek kadar donanım kazanıyor ve başkalarına faydalı olmaya çalışarak insanlığa hizmet ediyorlar.

Evine, tavsiye üzerine gelen iyi aile çocuklarını alan Muteber abla, çoğu zaman yer yokluğu yüzünden talepleri geri çevirmek zorunda kalıyor. Buradaki herkesi çocuğu gibi görmesine rağmen kendisine 'anne' yerine 'abla' denmesini tercih ediyor. "Herkesin bir tane annesi vardır. En güzeli abla, ananın yarısıdır." diyen Muteber abla, kızlar ile ilişkilerini şöyle anlatıyor: "Benim hayatım bu çocuklar. Onlar olmasa ben ne yaparım bilmem. Her birinin tertipli, hanımefendi olmalarını isterim. Ütülü, temiz giyinirler. Birbirlerine saygılı ve şefkatli davranırlar. Yardımcılarımız olsa bile nöbetleşe bütün işlere katılıyorlar. Bir kere kabul ettiğimiz kimseye 'git' demiyoruz, hatta yıllar geçtikçe daha çok bağlanıyoruz. Layığını bulanların evlenmelerine yardım ediyoruz. Nazım ağabeyin, kızlarımızı evlendirirken, damadı çağırır, 'Bak bu önce Allah'ın, sonra Üstad'ın, sonra bizim emanetimiz. Birlikte yürüyecek, arkadaşın olarak görecek, incitmeden yönlendireceksin. Kırmayacak ailene ezdirmeyeceksin. Aileni ayrı eşini ayrı idare edeceksin.' derdi. İnsanlara hizmet etmek her şeyden güzel ve en zor meslek. Çünkü hepsi farklı aileden gelmiş ayrı bir kişilik. Çok farklı huyları var. Ama Allah yardım ediyor. En ufak bir sıkıntı görmüyorum kızların arasında."

EŞİNİ KAYBETTİKTEN SONRA EVİNİ GENÇ KIZLARA AÇMAYI SÜRDÜREN MUTEBER HANIM, GENÇLERİN HAYATI ÖĞRENMELERİ, BECERİ KAZANMALARI VE OKUMALARI İÇİN ÇABA SARFEDİYOR.

Muteber Hanım: Nazım çok hassas bir insandı. Kimseyi incitmez, kendi üzülür, fedakarlık yapardı. Ne zaman kalkıp yattığını bilemezdim. Kızların ihtiyaçlarıyla ilgilenirken yorulunca beni dinlendirir ama kendisi yatmazdı.



Nazım Gökçek (ortada gözlüklü) 1984'te ailesiyle bir arada.

Yorulsak da durmak yok!

Muteber ablanın evinin her yanı temiz, titiz ve dikkatli bir kadının idaresinde olduğunun işaretlerini veriyor. Bahçedeki masa örtülerinden dekorasyona kadar her şey Muteber ablanın elinden geçiyor. Muteber Hanım Antep'te yaşadığı sıkıntıları unutmadığı için, aynı zorlukları kendi çocuklarına yaşatmamaya gayret ediyor.

Fecri Sadık'ta öğrencilerin arasında ölmeyi hayal ettiğini söyleyen Muteber abla: "İyi ki gitmemişim buradan. Yalnız olsam bu yaşlı halimle ne yapardım, bu gençleri görmeden nasıl yaşardım? Burayı 7 senede yaptık. Bu ağaçların hepsini elimle diktim. Nazım Gökçek Vakfı kurup her şeyi buraya bağışlamayı düşünüyorum. Yoruldum artık; ama kendimi kenara çekersem hiç yaşayamam. Çocuklarla beraber olmayı kadınlarla oturmaya tercih ediyorum. Sungur ağabey 'Bir gün gelecek yorulacaksın.' derdi de ben ne zaman yorulacağımı merak ederdim. Şimdi yorulduğumu hissediyorum; ama durmak yok bize. Allah canımızı hizmet ederken alsın."

ÖNEMLİ OLAN HAYATA GEÇİREBİLMEK

"Önemli olan Risale-i Nurlarda okuduğunu hayatına geçirmektir. 'Risaleleri yer gibi okuyun, gazete gibi okumayın' diyorum. 'Risale'yi okurken benimle görüşürsünüz.' diyor zaten Üstad. Risale okumak bir ibadettir çünkü her gün tecdid-i iman yapılıyor. Devamlı okundukça insanın ruhuna yerleşiyor, meleke haline geliyor. Önce nefsimize okuyoruz. Bir tarih kitabını bir kere okuyunca tekrar etmek istemezsin ama Risale-i Nur öyle değil. Nazım ağabeyin sabaha kadar devamlı okurdu. Biraz dinlenir, tekrar başlardı. Üstelik hep çizerek okurdu. Neden bu kadar çok okuduğunu sordum bir gün 'Bizim buna ihtiyacımız var.' dedi. Risale-i Nur'un içine girmişti artık. Ben onun kadar okuyamam. Daha çok çocukların ihtiyacı için koştururum. 'Sen oku bakalım ahirette benim halim ne olacak.' demiştim, 'Keçeli öyle mi düşünüyorsun? Bizim hayatımız bir. Sen olmasan ben bunları yapabilir miydim? Korkma ben senin yerine de okuyorum. Arkandan dua ediyorum, git işini gör.' derdi.


Gökçek (solda) avukat Bekir Berk ile birlikte.

YURTDIŞINDAN GELENLER DE VAR

Muteber Hanım'ın sadece Türkiye'den değil, Orta Asya'dan, özerk Rus cumhuriyetlerinden ve Uzakdoğu'dan da gelen misafirleri var. 15 sene önce Tataristan'dan gelen 5 genç kız, Türkçeyi öğrenmişler burada. Bazen yaşı bir hayli ilerlemiş, iyi eğitim ve meslek sahibi hanımlar da geliyormuş. Bunlardan fizik öğretmeni Nakiye Hanım, 10 yıl boyunca her yıl 1 ay gelip kalmış onun evinde. Yine Özbekistan'dan gelen 40 yaşındaki doktor Firuze Hanım, 3 ay kalmış yanlarında ve ülkesine de memnun dönmüş.


FOTOĞRAFLAR: RIDVAN YAVUZ

Çocuðuma nasýl **SINIR** koymalýyým?

BİLGİN KALMIŞ

Etrafınızdaki insanlar tarafından, kendi duygu ve düşüncelerinizi onlara açtığınız kadarıyla tanınırsınız. Açmış olduğunuz bu duygu ve düşünceler etrafında, ne kadar tutarlı bir şekilde davranırsanız karşınızdaki sizi daha net tanır. Bir gün yumuşak ses tonuyla, ertesi gün bağırıp çağıran bir ses tonuyla konuşursanız muhatabınızın sizi tanıması oldukça zor olacaktır. Çünkü bu şekilde davranış sınırlarınızı belirlemek oldukça güçleşmektedir.

Çocuklarınızın da dünyayı tanıması için aile içinde konulacak sınırlar çok önemlidir. Çünkü onların her davranışı sizin sınırlarınıza göre şekillenmektedir. Nasıl bir anne veya bir baba olduğunuz, neye nasıl tepki verdiğiniz ya da neye izin verip vermeyeceğinizin çok açık olması gerekir ki çocuğunuz her zaman tutarlı davranışlar sergilesin.

Çocuğuna sınır koyamayan anne-babaların evlerinde zamanla küçük bir savaşın cereyan ettiği görülür. Çocuğa sınır koymak onu baskı altına almak değildir. Sınırlarını bilen çocuk hayata daha iyi hazırlanır.

Çocuklar için, elde edilen şeyden ziyade onun elde ediliş yolu önemlidir ve çocuklar bu yolu sürekli sınarlar. Eğer çocuğunuz, istediği bir şeyi ağlayarak elde edebildiğini öğrendiyse bu metodu sürekli kullanacaktır. Bazen sizi hiç olmadık yerlerde o kadar zor durumda bırakır ki, çocuğunuzun dediğini yapmak mecburiyetinde kalırsınız.



Bu durumu yaşamak istemiyorsanız, çocuğunuza karşı sergileyeceğiniz davranışları iyi bir süzgeçten geçirin.

Sınırlarınızın net ve belirgin olması çocuğun size karşı yaklaşımlarını da etkileyecektir. Zira siz ne kadar net olursanız size karşılma oranı da o kadar az olacaktır. Yani çocuğunuzun size karşı sınır ihlali olmayacaktır. Yapacağı her hareket ve davranışta, "bu duruma annem kızacaktır" der ve istenmeyen bir davranışı terk eder. Örneğin, eve geç gelmesine bir gün çok sert çıkıp bir başka gün normal karşıladığınız çocuğunuzun, size karşı tutarlı bir davranışta bulunmasını beklemek çocuğa karşı da bir haksızlık olacaktır.

Sınırlar ilişkinin kalitesini arttırır, anne-babanın ve çocuğun rollerini ve görevlerini açık seçik ortaya koyar, belirsizlikleri ortadan kaldırır ve aile içi sorunları en aza indirir. Çünkü sınırların belli olduğu durumlarda herkes yapması gerekeni bilir. Şunu hiçbir zaman unutmayın ki siz, çocuk için bir arkadaştan çok anne ve babasınız. O sizi hep öyle görmek isteyecektir. Örneğin sınırları belirgin bir ailede, annenin her sabah kahvaltı hazırlaması, çocuğun da yatağını toplaması gerektiğini herkes bilir.

Aile içindeki sınırlar aynı zamanda güvenlik sağlar. Sınırlarını net olarak belirleyen bireyler, etraflarına daha çok güven verirler. Siz de etrafınıza ve ailenize güven vermek istiyorsanız, sınırlarınızı net belirleyin ve ona göre davranın.

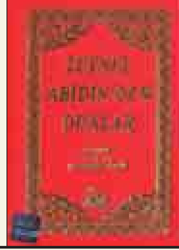
AKLINIZDA BULUNSUN

- Ailenizin içinde bireylerin görevlerini net olarak belirleyin.
- Kendinizi iyi tanıyın (siz nelere kızarsınız, hangi davranışlara karşı müsamahalısınız bunları iyi gözlemleyin).
- Çocuğunuzu iyi tanıyın (neleri sever, hangi davranıştan hoşlanır).
- Tutarlı davranmaya özen gösterin.
- Alacağınız kararları kesinlikle ailenize danışarak alın.
- Anne, babayı; baba da anneyi sürekli ön plana çıkartmalıdır. (Ancak bu, sorumluluğu üzerinden atma şeklinde olmamalı; "bu konuyu annen daha iyi bilir" gibi ifadelerle anne ya da baba nazara verilmelidir).
- Ara sıra çocuğunuzdan, nasıl bir ebeveyn olduğunuzu test edin. (Sizin hangi davranışınızdan memnun veya değil gibi...)
- Çocuğa karşı her zaman iyi bir model olun.
- (Söylediğinizle yaptığınız davranış tutarlı olsun). Olayları abartmaktan da küçümsemekten de kaçının.



Hz. Zeynelabidin'den Dualar

Zeynelâbidîn Hazretleri, Hazreti Hüseyin'in küçük oğludur. Ali Asgar adıyla da meşhurdur. İmam-ı Mâlik, ona Zeynelâbidîn (kulların zinetî) isminin verilmesine, ibadetine çok düşkün oluşunun sebep olduğunu söylemiştir. Hayatı derin hüzün içinde geçmiştir. Kerbelâ'da muhterem babası Hz. Hüseyin (ra) şehit edilirken çadırda hasta yatağında yatıyordu. Resûlullah'ın nesli bütün seyyidlerde olduğu gibi Hazreti Zeynelâbidîn'de de fetvanın üstünde bir takva hayatı görülmüş, eli altında yüz kadar fakiri beslediği halde bundan da kimsenin haberi bile olmamıştır. "Seccad" yani "çok secde eden" lakabı ona aittir. Eli altında yüz kadar fakiri beslediği halde ölene kadar bundan kimsenin haberi bile olmamıştır. Tek eseri olan "Sahife-i Seccadiye" dua ve iltica örnekleriyle doludur. Doç. Dr. Abdülaziz Hatip'in titiz bir çalışmayla seçtiği duaları küçük boy ciltli bir kitap şeklinde okuyabilirken, kitapla birlikte verilen CD ile de İhsan Atasoy'un sesinden dinleyebilirsiniz.



Hz. Zeynelabidin'den Dualar
Doç. Dr. Abdülaziz Hatip
Okuyan: İhsan Atasoy
Gençlik Yayınevi Tel: 0(212) 539 16 73



Risale Notları

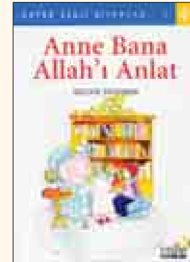


Risale Notları
Doç. Dr. Şadi Eren
Nesil Yayınları
Tel: 0(212) 551 32 25

Kur'an bir mana ve sırlar denizi. Her müfessir o denize dalan bir dalgıç. On dört asırlık İslam tarihi boyunca binlerce müfessir Kur'an denizinden çıkardıkları inci gibi mânâlara eserlerinde yer vermişler. Bediüzzaman da bu denizin bir dalgıcı. Altı bin sayfalık Risale-i Nur tefsiri Kur'an denizinden çıkarılan mânâ incileriyle doludur.

Anne Bana Allah'ı Anlat

Çocuklar, Allah'ı sorduğunda, onların nazik kalbini incitmeyecek, dünyasını sevgi ve şefkatle ısıtacak bir cevap istiyorlardır aslında. Çünkü çocuklar, Allah'ı kalpleriyle sorarlar. Bu sesli kitap, Allah'ı soran küçük meraklı bir çocuk ile onun sorularına özenle cevap veren bir annenin konuşmalarından oluşuyor.



Anne Bana Allah'ı Anlat (CD)
Selçuk Yıldırım
Zafer Yayınları
Tel: 0(212) 511 39 01

Hz. Osman ve Hz. Ömer'in danıştığı bir hanım:

Hz. Aiþe (ra)

ESMA SAYIN EKERİM

Hz. Peygamber devrinde kadın eğitim ve öğretimine verilen önemi göstermesi ve kadınların ilminden toplumun her kesminin yararlanmasını ortaya koyması bakımından Hz. Aişe'nin söz sahibi olduğu ilim dallarının dini ilimlerle sınırlı olmadığını ifade etmeliyiz.

Hz. Aişe'nin tefsir, hadis, fıkıh ve miras hukuku dallarında sözü dinlenir bir ilmi şahsiyet olduğu ve neseb, tarih, siyer, tıp, astronomi, şiir, hitabet, eğitim ve siyaset alanlarında da bilgi sahibi bir insan olduğu rivayet edilmektedir. Hz. Aişe'nin Kur'an'ı çok iyi bildiğini ve tefsirini en iyi yapanlardan biri olduğunu biliyoruz. O, ayetlerin daha iyi anlaşılmasına yardım eden nuzul sebepleri konusunda da önemli bilgiler aktarmışdır.

Hz. Aişe'nin, Hz. Ebubekir, Hz. Ömer ve Hz. Osman devirlerinde fetva verdiği ve bunu ölünceye kadar sürdürdüğü rivayet edilmektedir. Diğer taraftan şer'i hükümlerin dörtte birinin ondan nakledildiği zikredilmektedir.

Hz. Osman ve Hz. Ömer gibi büyük sahabelerin Hz. Peygamber'in söz, davranış ve kabulleri konusunda Hz. Aişe'ye başvurdukları ve ondan bilgi aldıkları bilinmektedir.

Hz. Aişe, pasif bir eğitici olarak kalmaz. O, kendisine başvuru olmasa da yapılan yanlışlıklara müdahale ederek, Hz. Peygamber'in vefatından hemen sonra İslam'ın yanlış anlaşılıp ve yanlış aktarılmasını önlediği gibi İslam dünyasında müsbet tenkit fikrinin gelişmesine de büyük katkılar sağlar.



FOTOĞRAF: REUTERS

Hz. Aişe'nin tenkitçiliğine en çarpıcı örnek şudur: Ebu Hureyre'nin Hz. Peygamber'den "Uğursuzluk; ev, kadın ve attan olur." diye bir hadis rivayet ettiğini duyan Hz. Aişe buna çok kızar ve Allah'a yemin olsun ki Hz. Peygamber bunu söylemedi; O, cahiliye devri insanlarının böyle bir düşüncede olduğunu söyledi." der.

Hz. Aişe annemizin ilmi derinliğinde Hz. Peygamber'in onun zekasına, muhakeme gücüne, fikrini açıkça ifade etme özgürlüğüne ve hassasiyet noktalarını vurgulama kabiliyetine olan saygısı ve desteği yatmaktadır.

Hz. Peygamber döneminde hanımlar haftada bir gün Peygamberimiz'in kendilerine özel bir sohbet düzenlemesini talep etmişler. Bu talep, Hz. Peygamber tarafından büyük bir memnuniyetle kabul görmüştü.

Hz. Peygamber döneminde ensar hanımları sordukları sorular hususunda Peygamberimiz'in övgüsüne mazhar olmuşlardı. Rasulullah, "Şu ensarın kadınları ne güzel kadınlardır; onların edepleri onlara soru sorma hususunda engel olmaz." diyerek hanımların ilmi arzularını geliştirmelerine destek olmuştur.

Kim, dünyada darda kalmışa kolaylık gösterirse

Allah da ona dünya ve ahirette kolaylık gösterir

AHMET KURUCAN

Allah (cc) buyuruyor ki: "Hayır işlerinde yarışın." "Kazandığınız şeylerin ve yerden sizin faydanız için bitirdiğimiz ürünlerin temiz ve güzel olanlarından Allah yolunda harcayın. Size verilse gözünüzü yummadan almayacağınız, kötü/bayağı malları hayır diye vermeye kalkmayın."

"Sevdiğiniz mallarınızdan Allah yolunda harcamadıkça "birr/iyilik" mertebesine ulaşamazsınız." Hz. Peygamber (sas) buyuruyor ki:

"Müslüman Müslüman'ın kardeşidir. Ona ne zulmeder, ne de onu yalnız bırakır. Kim, kardeşinin ihtiyacını giderirse, Allah da o kimsenin ihtiyacını giderir. Kim, bir Müslüman'ın sıkıntısını giderirse, Allah da o kimsenin kıyamet sıkıntılarından birini giderir."

"Kim, dünyada darda kalmışa kolaylık gösterirse, Allah da ona dünya ve ahirette kolaylık gösterir. Kul, Müslüman kardeşinin yardımında bulundukça, Allah da onun yardımcısıdır."

"Mü'minler birbirlerini sevmelerinde, merhametlerinde, lütuf ve şefkatlerinde bir vücut gibidirler. O vücuttan bir uzuv şikâyette bulunursa, cesedin diğer uzuvları da uykusuz kalmak ve ıstırabını duymak suretiyle o uzva iştirak ederler."

"Merhamet edenlere Allah da merhamet eder. Yerdekilere merhamet ediniz ki, göktekiler de size merhamet etsin."

"Kim bir kula ihtiyacı anında yardım ederse, ayakların kaydığı kıyamet gününde Allah onun makamını sabit kılar."

"Müslüman kardeşinin ihtiyacını gidermek için yolculuğa çıkan kişi için, Allah onun ayrıldığı yere dönünceye kadar her bir adımına yetmiş sevap yazar ve yetmiş günahını yok eder.



FOTOĞRAF: REUTERS



FOTOĞRAF: REUTERS



FOTOĞRAF: ZAMAN



FOTOĞRAF: KÜRŞAT BAYHAN

Bu vesile ile iş görülürse, o kişi anasından doğduğu gün gibi günahlarından arınmış olur. Şayet bu esnada ölürse, hesap görmeden cennete gider."

"Kim, işini başarıncaya kadar mü'min kardeşinin yardımında yürürse, Allah o kimseyi yetmiş bin melek ile kuşatır. Melekler, onun günahlarının affı için istiğfar eder ve sabah ise akşam oluncaya kadar, akşam ise sabah oluncaya kadar dua ederler. Allah, kişi o iş için yürürken attığı her adımla bir günahı af eder, diğer adımda derecesini yükseltir."

"Bir kimse kardeşinin ihtiyacını gidermek için yürürse, bu onun için on sene itikaf etmeden daha hayırlıdır."

"Allah katında en sevimli ev, içinde yetime ikram olunan evdir."

Bir insanın ihtiyacını gidererek yardım etmenin, yetime merhametle davranmanın karşılığını Allah Resulü (sas) bizlere müjdelerle aktarıyor.

"Kalbinin yumuşamasını ve muhtaç olduğun şeye kavuşmayı arzu ediyor musun? Öyle ise yetime merhamet et, başını okşa ve yemeğinden yedir."

"Beni hak ile gönderen Allah'a yemin ederim ki, yetime merhamet eden, ona güler yüz gösterip tatlı sözle öğüt veren, yetimliğine ve zayıflığına acıyan ve Allah'ın kendisine lütfettiği nimetlerle komşusuna çalım satmayana, kıyamet gününde Allah azap etmeyecektir."

"Dul ve yetimlere yardım eden kimse, Allah yolunda cihat eden veya gündüzleri oruçla, geceleri ibadetle geçiren kimse gibidir."

"Bir kimse Müslüman bir insana namusunun noksanlaşacağı, iffet ve şerefinin yok olacağı bir yer ve zamanda yardım ederse, Allah ona arzu ettiği bir yer ve zamanda muhakkak yardım eder."

"İki haslet vardır ki bir mü'minde asla beraber bulunmazlar: Cimrilik ve kötü ahlâk."

"Zulümden kaçının. Zira zulüm, kıyamet günü karanlıklar olacaktır. Cimrilikten de kaçının, zira cimrilik, sizden öncekileri helak etmiş, onları birbirlerinin kanlarını dökmeye, haramlarını helal addetmeye sevk etmiştir."

"Cömert, Allah'a, Cennet'e ve insanlara yakın, Cehennem'den uzaktır. Cimri, Allah'a, Cennet'e ve insanlara uzak,Cehennem'e yakındır."

"Resulullah'a "Hangi sadaka hayırlıdır?" diye sordular. Buyurdular ki: "Sıhhatli ve mala karşı tutkun olduğun, fakirlikten korktuğun ve zengin olmayı ümit ettiğin zamanda verdiğin sadaka."

İçinde bulunduğumuz şu günlerde bu ayet ve hadisleri bir kez daha düşünmeye ne dersiniz?


FOTOĞRAF: ZAMAN


FOTOĞRAF: KÜRŞAT BAYHAN


FOTOĞRAF: AP


FOTOĞRAF: KÜRŞAT BAYHAN



Başak Taş

15 yaşındayım. Okulda güzel şeyler yapmaya çalışan arkadaşlarım var. Yalnız biri sorunlar yaşıyor. Belki bu yüzden bizim gibi giysi aksesuarı kullanmıyor başına. "Herkes bakıyor utanıyorum." diyor. Evde elini, yüzünü yıkadığı halde "Annem kızıyor." diye kültür-fiziğini aksatıyor. Konuşuyorum ama onu etkileyebilmek için neler yapmalıyım?

Arkadaþým olmadan asla!

Kalbi yumuşak, kendisi her dalda 10 Başak, her başakta 10 buğdayla bereketlenen, TAŞ'laşmış kalplere hayat üfleyen güzel kızım…

A) Bu yaşta bu anlattıklarını buğday tarlasındaki gelinciklerden haberi olmayan bir şahıs dinlese her hâlde şöyle diyecektir; -Nece konuşuyor acaba? Bu kız uzaydan mı gelmiş hiç bir şey anlamadım.

B) Hâlbuki senin durumun, anlattığın ufak tefek eksikliklere rağmen MELEKLERİ alkışlattıracak ve kıskandıracak şeylerle süslenmiş…

C) Bense, ahşap imalat sektörünün defolu bir ürünü (KALAS) olmama rağmen, "AĞLAMAK İSTİYORUM SAYIN SEYİRCİLER" pozisyonunda okudum mail'ini. Kalas dedim ama okurlarım o kadar HOŞGÖRÜ'lü ki, aradaki (a) harfini hoş görmeyip 'klas' hüsnü zannediyorlar ve ona göre dua ediyorlar.

D) Biz eskiden senin el yıkama vs. dediğin işleme Âb=Su, Dest=El anlamına gelen ABDEST derdik. Kültür-fizik hareketlerine ise METAFİZİK kültürü anlamında, namaz, oruç, dua vs. diye adlandırdık. Benim böyle saat kurup, sabah kalkıp abdest alan 14-15 yaşlarında bir kızım olsun, 1 milyon da borcum olsun, ne gam ne keder? Zira bir gün gelecek o sabah kültür-fiziğinin, dünya ve içindekilerden daha kârlı olduğunu idrak edecek ve o 1 milyonu benim yerime nemasıyla birlikte ödeyecek. Hem de bu kültür fizik, dünyadaki çeşitli kültürlerin fiziğini, kimyasını, barıştırıp, sinerji oluşturarak ilerde 100 hatta 1000 dünya büyüklüğünde bir hazine kazandıracağından annesi de mutlu olacaktır.

E) Biliyorum ki çok şeyleri en güzel biçimde anlatmışsın. Hem anlatmaya hem de yaşamaya devam ederek örnek olmalısın. Ama etkilemeye gelince işte orada durmak gerek. Çünkü bize verilen ödevlerin hiçbirinde ETKİLEME konusu yok. Demek ki etkilemeden ve sonuçtan sorumlu değiliz. Vazifemiz olmayan bir şeye de karışamayız. Karışırsak, karıştırırız… Eğer ben ELEKTRİK İDARESİ'nde çalışan bir işçi isem; bana verilen görev de, bir evin ya da sarayın elektrik tesisatını, kablolarını döşemekse, ben mesai saatlerim içinde bunu yapar, tesisatı kurarım. Çalışmalarım için de maaşımı alır, emekli olup gidince İKRAMİYEMİ hak ederim. O saraya ana trafodan elektrik vermek tamamen "Elektrik idaresi"nin işidir. Eğer "İdarenin Sahibi" o saraya elektrik verirse saray, ışıl ışıl parlar. Aydınlandığı için sahibi her ay para öder. Bu paralardan da tesisatı döşeyen ben, prim alırım.

Başakçığım: İstersen süslü ve sanatlı, mükemmel sarayı, insan ya da arkadaşın olarak, elektrik ve ışığı da, iman nuru olarak kabul et. Aldığın primi; üzerine güneşin doğup battığı her şey, maaşını dünyadaki nimetlerin ve huzurun, ikramiyeyi de, altından ırmak geçen bahçeli tripleks villa olarak düşün. Arkadaşını etkiler mi bilmiyorum ama, METAFİZİK KÜLTÜRÜNÜN bu mühim, zengin ve kesin sonuçları beni çok etkiliyor ve heyecanlandırıyor. Fiziğimi güçlendiriyor, kimyamı düzeltiyor. Derslerinde başarılar Başak kızım…

DR. CAN'IMIZIN VEFATINDAN ÖNCE KALEME ALDIĞI YAZILARDAN…

NE VARSA İÇİNDEDİR SENİN

"KURU AĞAÇ, BAHÇIVANA, 'EY YİĞİT, HİÇBİR SUÇUM YOKKEN NE DİYE BAŞIMI KESİYORSUN?' DER. BAHÇIVANSA, 'SUS A ÇİRKİN HUYLU' DER; 'KURULUĞUN SUÇ OLARAK YETMİYOR MU SANA!" (HZ. MEVLANA-MESNEVİ)

FOTOĞRAF: AP

M. SAİD TÜRKOĞLU

Çocukluktan başlayarak kalp, ruh ve beyin topraklarımıza sayısız duygu, düşünce ve latife tohumları ekilir. Tohumun karakteri ve kalitesi neyse elde edilecekler de o kadardır. İşi baştan ciddi tutmak gerekir. Bir dünya toprağına tohum ekerken ne kadar hassas davranırız; toprağın sürülmesi, ıslah edilmesi, tohum seçimi, gübreleme, sulama, sonraki aşamalarda itinalı bakım… Kişilik toprağımız, dünya toprağından daha hassas bir bakıma muhtaçtır. Dünya toprağına kök salmış bir dikeni, zakkumu, ayrık otunu kökünden söküp ondan kurtulmak kolaydır; ama kişilik toprağında uç vermiş duygular, düşünceler kolay kolay sökülüp atılamaz.

Sana, kuru ağaçtan beter kötü duyguların için ayıplama gelirse, yerinde bil ve ayıplayanlara teşekkür et. Bu duygularını budamanın en önemli gerekçesi bunların "kötü" olmasıdır. Ayıplama sana değil, sendeki kötü duygularadır.

Ama nedense her ikazda gururun, "Bu bana nasıl yapılabilir?" Bahanesiyle ayaklanmıştır. Haksız olduğunu ne kadar erken öğrensen o kadar iyi olur. Şikâyet edip başkalarını suçlayacağına kökü kuruyası kötü duygularını bir an önce yok et de yerine gönüllere huzur verecek güzel huylar edin. Altın madenini nerede görseler hemen alır işler ve en seçkin süs eşyası yaparlar. Sonra da kulağa, boyuna, kola, parmağa takarlar ki bu eşsiz güzelliği herkes görsün.

Paslı demiri kim ne yapsın! Paslı demir, onu fırlatıp atan adama: "Beni neden atıyorsun?" diye şikâyet edebilir mi? Şunu derler paslı demire: "Sus ey suratsız, değersizliğin, paslı oluşun atılman için yetmiyor mu? Altın gibi değerli ol, par par parla, seni başlara taç yapalım."

Tez davran da duygularını, düşüncelerini el üstünde tutulan madenler gibi kıymetlendir, parlat, ki onları fırlatıp atacak bir bahane kalmasın!